

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 01-04-2020 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

III.7050.10.2020.LN

**Pan
Wiesław Łyszczek
Główny Inspektor Pracy**

Szanowny Panie Ministrze

w załączeniu uprzejmie przedkładam kopię wystąpienia Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych skierowanego do Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącego stosowania przepisów art. 210 § 1 w zw. z § 2 oraz § 5 Kodeksu pracy (k. p.).

Ponieważ przedstawiony problem nabiera szczególnego znaczenia w warunkach zwalczania epidemii COVID -19, uprzejmie proszę Pana Ministra o możliwie pilne przedstawienie stanowiska.

Personel medyczny, zwłaszcza w przypadku zwalczania chorób zakaźnych, co do zasady wykonuje pracę w warunkach stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla swojego zdrowia lub życia. Co do zasady powinien więc być wyposażonych standardowo w indywidualne środki ochrony przed takimi zagrożeniami. Dlatego też, według wstępnej oceny, wymagającej jednak pogłębienia przez organ wyspecjalizowany w tym zakresie, w sytuacji gdy pracodawca nie zapewnia pracownikom, o których mowa w art. 210 § 5 k. p., odpowiednich środków ochrony indywidualnej, wydaje się, że przysługuje im prawo powstrzymania się od pracy. Pracodawca nie realizuje bowiem jednego ze swoich podstawowych i standardowych obowiązków wobec tej kategorii pracowników, których istota pracy polega przecież na wykonywaniu pracy w warunkach bezpośredniego i stałego zagrożenia ich zdrowia i życia. Nie można bowiem w ramach wykonywania pracy wymagać od pracowników heroizmu, tj. świadomego w przypadku braku indywidualnych środków ochrony, narażania swojego życia i zdrowia w imię ratowania zdrowia i życia innych osób.

Ponadto w kontekście ogłoszonego stanu epidemii istotne znaczenie mają przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 ze zm.). Z art. 11 ust. 1 tej ustawy wynika, że kierownicy podmiotów leczniczych są obowiązani do podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Zgodnie natomiast z art. 11 ust. 4 pkt 1 powołanej ustawy działania te obejmują stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zapobieżenia przeniesieniu na inne osoby biologicznych czynników chorobotwórczych. Zaniechanie realizacji obowiązku podejmowania działań określonych w art. 11 ust. 4 pkt 1 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi może rodzić zaś odpowiedzialność karną z art. 165 § 1 pkt 1 k. k. (sprowadzenie niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia wielu osób poprzez spowodowanie szerzenia się choroby zakaźnej). Po stronie natomiast personelu medycznego, udzielającego świadczeń zdrowotnych bez wymaganych indywidualnych środków ochrony, może to z kolei rodzić także odpowiedzialność za wykroczenie opisane w art. 116 § 1 pkt 2 k. w. Odpowiedzialność tę ponoszą bowiem osoby, które wiedząc o tym, że stykają się z chorym na chorobę zakaźną, nie przestrzegają nakazów lub zakazów zawartych w przepisach o zapobieganiu tym chorobom lub o ich zwalczaniu, a więc w tym przypadku nie stosują podczas takich kontaktów nakazu korzystania indywidualnych środków ochrony.

Również i te okoliczności przemawiają za tym, że personel medyczny pozbawiony adekwatnych indywidualnych środków ochrony, może w celu uniknięcia własnej odpowiedzialności skorzystać z przepisów art. 210 § 1 i 2 k. p.

Ze względu na wagę tego problemu, będę wdzięczny za stanowisko Pana Ministra w tej sprawie jako organu wyspecjalizowanego.

Z poważaniem

zał. kopia pisma OZZPiP

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/